

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Høring - Forslag om endringer i privatskoleloven - Innføring av midlertidig dispensasjonsbestemmelse – Utdanningsdirektoratets tilbakemelding

Utdanningsdirektoratet har mottatt høringsforslag fra KD som gjelder forslag til endringer i privatskoleloven. I forkant av forslaget til ny friskolelov, har KD kommet med forslag til en dispensasjonshjemmel i § 2-1 nytt tredje ledd som sier at departementet i *særlige tilfeller* kan godkjenne private skoler som ikke oppfyller kravet om godkjenning i annet ledd.

Forslaget innebærer:

- ♦ At skolen som søker har et pedagogisk tilbud eller en organisering av undervisningen som er *nyskapende*.
- ♦ At søknader om dispensasjon vil bli gitt en *helhetlig* vurdering
- ♦ At det legges vekt på om dispensasjonen vil ha *negative konsekvenser* for offentlig skolestruktur eller allerede eksisterende private skoler.

Utdanningsdirektoratets innspill

Eksempler på skoler som vil kunne falle inn under dispensasjonsbestemmelsen er enkelte private realfagsgymnas og yrkesfagskoler.

Utdanningsdirektoratet vil understreke at skolene som søker om godkjenning etter dispensasjonshjemmelen må oppfylle alle andre krav i privatskoleloven med forskrifter. Vi vil her blant annet vise til bestemmelsene om innhold og vurdering i opplæringen og forbudet mot annen virksomhet.

Dersom Kunnskapsdepartementet vil at det åpnes for at skoler som søker om godkjenning etter dispensasjonshjemmelen også kan få dispensasjon fra andre krav i privatskoleloven, må departementet tydeliggjøre dette.

I den nye dispensasjonshjemmelen ønsker Kunnskapsdepartementet at skoler som har et pedagogisk tilbud eller en organisering av undervisningen som er nyskapende skal kunne godkjennes. Utdanningsdirektoratets vurdering av om tilbudene oppfyller dette kravet vil måtte begrense seg til å vurdere tilbudet som tilbys i det rettssubjektet som søker om godkjenning. Dersom det pedagogiske tilbudet, eller den organiseringen av undervisningen som er nyskapende, ikke er en del av rettssubjektet som søker om godkjenning, vil ikke dette være en del av det som kan godkjennes etter privatskoleloven.

Utdanningsdirektoratet ber Kunnskapsdepartementet tydeliggjøre hva et nyskapende tilbud innebærer, og hvor nyskapende et tilbud må være for at det faller innenfor dispensasjonshjemmelen. F.eks. om et omsøkt tilbud vil være nyskapende dersom det allerede er forsøkt etter opplæringsloven som er tilsvarende.

Utdanningsdirektoratet ber departementet ta stilling til om kravet om «nyskapende» kun vil gjelde på godkjenningstidspunktet, eller om dette også skal være et krav når skolene er i

Postadresse: Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO	Telefon: +47 23 30 12 00	E-post: post@utdanningsdirektoratet.no	Bankgiro: 7694 05 10879
Besøksadresser: Schweigaards gate 15 B, Oslo Britveien 4, Molde Parkgata 36, Hamar	Telefaks: +47 23 30 12 99	Internett: www.utdanningsdirektoratet.no	IBAN: NO8876940510879
		Org.nr.: NO 970 018 131	BIC/SWIFT DNBANOKK

drift. For skoler som er godkjent på grunnlag av anerkjent pedagogisk retning, jf. privatskoleloven § 2-1 b, gjelder kravet til alternativ pedagogikk også når skolen er i drift, og dette er noe direktoratet må følge opp i tilsynsaktiviteten. Dersom tilsvarende skal gjelde for kravet om at skolene skal være «nyskapende», bør dette presiseres. I tillegg bør det tydeliggjøres hva som skal til for å oppfylle dette kravet i drift.

I forarbeidene til bestemmelsen om innhold og vurdering i opplæringen er det presisert at læreplanene som godkjennes skal sikre elevene minst like godt grunnlag for forståelse og valgfrihet med tanke på senere yrkesvalg. I tillegg er det helt sentralt at læreplanene gjør en eventuell overgang fra et skoleslag til et annet uproblematisk.

Utdanningsdirektoratet ber også Kunnskapsdepartementet avklare hvilke føringer som skal ligge til grunn for godkjenning av nye skoler dersom det er flere skoler som søker om å tilby opplæring av det samme pedagogiske tilbudet, eller har en lik organisering av undervisningen. Skal alle tilbud som er like nyskapende da godkjennes, eller skal Utdanningsdirektoratet vurdere hvorvidt vi mener det er behov for flere like aktører som tilbyr det samme?

Videre ber Utdanningsdirektoratet om at Kunnskapsdepartementet avklarer om det kun er nye skoler som kan godkjennes, eller om eksisterende skoler også kan få godkjent nye tilbud etter den nye bestemmelsen.

Kunnskapsdepartementet legger opp til at det i vurderingen av de omsøkte tilbudene *særlig* skal legges vekt på om det medfører negative konsekvensene for den offentlige skolestrukturen, og for allerede godkjente private skoler. Dette legger opp til en annen praksis enn det som brukes til å vurdere kommunenes uttalelse i dag. Utdanningsdirektoratet ber derfor at Kunnskapsdepartementet redegjør om det er andre kriterier som skal legges til grunn for vurderingen av negative konsekvenser for søknader etter dispensasjonshjemmelen, samt hvordan og hvilke allerede godkjente privatskoler skal få mulighet til å uttale seg i søknader om etter dispensasjonshjemmelen.

Når det gjelder søknader om godkjenninger om yrkesfaglige utdanningsprogram vil vi presisere at det etter privatskoleloven ikke kan godkjennes Vg3 i skole. Vi viser og til at praksiskandidatordningen ikke er en opplæringsordning, men en privatistordning, og derfor ikke kan godkjennes etter privatskoleloven.

Utdanningsdirektoratet vil bemerke at når det åpnes for å etablere flere privatskoler, vil det alltid være en risiko for at enkelte aktører ønsker å etablere nye skoler ut fra økonomiske insentiver.

På denne bakgrunn må det vurderes om dagens lovregulering er god nok. Utdanningsdirektoratet vil understreke at det er viktig med en tydelig regulering av skolenes bruk av statstilskudd, slik at regelverket blir forutsigbart for privatskolene og det vil være mulig med en tilstrekkelig og effektiv kontroll av om at kravene blir fulgt.

Økonomiske og økonomiske konsekvenser

Kunnskapsdepartementet legger opp til at det kun i særskilte skal godkjennes skoler etter den nye dispensasjonshjemmelen. Selv om kun få nye tilbud skal godkjennes, regner Utdanningsdirektoratet med at det vil komme inn mange søknader som likevel må behandles. Dette vil medføre økt arbeidsbelastning på Utdanningsdirektoratet.

Vennlig hilsen

Jorunn Holen
avdelingsdirektør

Øivind Bøås
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent